

Monumentnummer*: 523469

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82943/32

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Winterswijk Winterswijk Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Winterswijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Winterswijk L 3903

Omschrijving**

Inleiding

WATERTOREN gebouwd in 1926 door het bureau MABEG ten behoeve van de drinkwatervoorziening in Winterswijk. De vrijstaande, 36 meter hoge toren is gelegen aan de Misterweg, een van de oude uitvalswegen van Winterswijk naar het buurtschap Miste. De toren is hieraan gesitueerd op de overgang van kern en buitengebied. Aan de voet van de toren ligt een uit het derde kwart van de negentiende eeuw stammende Joodse begraafplaats, die hoge ensemblewaarden met de toren bezit. Aan de zuidwestzijde van de begraafplaats grenzen weilanden. De toren vormt als horizontaal element een belangrijk markeringspunt in het landschap.

Het is een watertoren met een betonnen reservoir met een inhoud van 400 m³, van het type koepelbodemkuip. Het reservoir wordt gedragen door een betonskelet. De constructie wordt verhuld door een baksteenommanteling in sobere expressieve stijl, verwant aan de Amsterdamse School. Deze sobere, de betonconstructie verhullende vormgeving is typisch in de ontwikkeling van watertorens in het Interbellum.

De toren is ten tijde van de aanwijzing buiten gebruik en wordt volgens een goedgekeurd bouwplan tot woning verbouwd, waarbij in de schacht enkele extra vensteropeningen zullen worden aangebracht, die voor de monumentale waarde van de toren van ondergeschikt belang zijn.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

De WATERTOREN heeft een betonnen skelet dat ommanteld is in donkere baksteen gemetseld in kruisverband en voorzien van sober uitkragend siermetselwerk, dat net als de langgerekte vensterpartijen de vertikaliteit van de toren benadrukt. De toren is te verdelen in drie zones en wordt afgesloten door een achzijdige kap, beplaat met koper. Op de gevelhoeken van de sokkelzone en de schacht, sluit het metselwerk door middel van een tandversiering. In de achthoekige sokkelzone is in een gevelsegment de entree ondergebracht. De andere zeven zijden bezitten elk drie gekoppelde, vierkante lichtopeningen met metalen kozijnen. Naar de voordeur (een dubbele paneeldeur) leiden gemetselde treden tussen dwarsmuren. De vensterzones zowel als de ingangspartij worden omgeven door een uitgemetselde omlijsting in Vlaams verband. De sokkel is aan de bovenzijde voorzien van loodslabben. De iets inspringende, eveneens achthoekige zone hierboven is om de andere gevelzijde voorzien van verticale stroken met series lichtopeningen. Ter plaatste van het betonnen skelet worden deze vensterstroken onderbroken door gemetselde velden. De lichtspleten worden voorts omgeven door verticaal gemetselde lisenen in Vlaams verband. De toren wordt afgesloten door een vrijwel ronde, 16-zijdige zone met overstek, waarin zich het reservoir bevindt. De onderste ring van deze zone is witgeschilderd. Hierboven loopt een witgeschilderde band ter plaatse van de aanzet van het reservoir. Voorts bevinden zich hier zestien witte, betonnen blokken. Vanaf deze blokken lopen uitgemetselde lisenen langs de gevelhoeken naar boven. De bovenrand van de zone is enige jaren geleden voorzien van nieuw metselwerk. Aan de onderzijde van de bovenste zone zijn nog enkele kleine vierkante vensters aangebracht, evenals in de onderste zone van de dakopbouw. In het INTERIEUR is het betonnen skelet tegen de gepleisterde wanden van de holle, open ruimte zichtbaar. Hier bevindt zich de technische installatie die thans nog volledig in tact is. Vanaf het vloerniveau van de sokkelzone wentelt een ijzeren trap langs de wanden van de schacht. Hier bevinden zich ook de aan- en afvoerpijpen voor de overstroom. In het bovenstuk is het reservoir ondergebracht.

Waardering

WATERTOREN met reservoir van type koepelbodemuip, bestemd voor de voorziening van drinkwater, gebouwd in 1926 naar ontwerp van het bureau MABEG

-Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf voorbeeld van een watertoren gebouwd in 1926, met een betonnen constructie en een ommanteling in sober baksteenexpressionisme met een sterk verticale geleiding. Deze sobere, de betonnen constructie verhullende vormgeving is kenmerkend voor watertorens in de periode.

-Van stedenbouwkundige waarde als onderdeel van de historisch gegroeide bebouwing aan de Misterweg, waar het een markant verticaal element in het landschap vormt en in samenhang met de nabijgelegen Joodse begraafplaats een sterke beeldbepalende rol speelt.

-Van cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een type watertoren die in het Interbellum werd toegepast en kenmerkend is voor de ontwikkeling van de drinkwatervoorziening in Nederland.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument